

ANALIZA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI na terenie GMINY BIAŁY BÓR za 2022r.

Charakterystyka gminy Biały Bór.

Gmina Biały Bór zajmuje powierzchnię 26.956 ha, w powiecie szczecineckim zajmuje trzecie miejsce pod względem wielkości wśród 6 gmin. W skład Gminy wchodzi 17 sołectw. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. na terenie miasta i gminy zameldowanych było na pobyt stały 4 894 osoby, w tym: - na terenie miasta 1 961 osób; - na terenie gminy 2 933 osób. W tworzeniu struktury gospodarczej naszego regionu zasadniczą rolę odgrywa rolnictwo wielkopowierzchniowe.

Zgodnie z art. 3. ust. 2 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności m.in. dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Z cytowanych zapisów wynika, że analiza powinna być opracowywana corocznie. W ustawie brak jest określonej jednoznacznie sankcji związanych z nieprzeprowadzeniem takiej analizy. Jednakże w praktyce bez przeprowadzenia takiej analizy gmina nie dysponuje informacjami niezbędnymi do realizacji szeregu zadań określonych w ustawie.

Znaczna część informacji konieczna jest chociażby jako element uzasadnienia przy podejmowaniu uchwał dotyczących zmiany stawki opłat.

I. Wstęp.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jednym z zadań Gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. Zagadnienia ogólne.

Ogólna poprawa gospodarki odpadami w gminie

Zadania własne gminy:

Systematyczne informowanie mieszkańców gminy o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminie oraz o metodach, które pomagają eliminować wytwarzane odpady. Objęcie umowami na odbiór zmieszanych odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy. Organizacja akcji edukacyjnych związanych z segregacją odpadów w gminie. Systematyczna likwidacja dzikich wysypisk. Monitoring zrehabilitowanego składowiska odpadów w Białym Borze.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Biały Bór nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartymi umowami były wywożone i zagospodarowywane poza terenem gminy.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór,

zajmowała się firma PGK Sp. z o.o. w Szczecinku ul. Cieślaka 6C 78-400 Szczecinek, zgodnie z umową nr 225/2021 z dnia 2 grudnia 2021 r., która została zawarta na okres od 03.01.2022 r. do 31.12.2022 r. oraz z Międzygminnym Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym zgodnie z umową wykonawczą zawartą dnia 10 września 2019 r.

Gmina Biały Bór zgodnie z aneksem z dnia 29 marca 2021r. do umowy wykonawczej z dnia 17 listopada 2020r. podpisała umowę z Międzygminnym Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym na prowadzenie PSZOK-u na terenie spółki. Gmina Biały Bór podpisała wstępną promesę na dofinansowanie inwestycji jaką jest budowa PSZOK na terenie gminy. PSZOK zostanie zbudowany w ramach inwestycji z Polskiego Ładu w 2023 roku.

Ogółem w 2022 r. do składowiska zewnętrznego przekazano odpady komunalne zmieszane w ilości 913,090 Mg do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym. W powyższym wykazie znajdują się odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych, w ilości 731,220 Mg.

2. Potrzebne inwestycje związane z gospodarowaniem odpadów komunalnych.

Potrzebną inwestycją związaną z gospodarowaniem odpadów komunalnych jest utworzenie PSZOK-u w gminie Biały Bór.

3. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W 2022 r. odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór, realizowany był przez firmę PGK Sp. z o.o. w Szczecinku ul. Cieślaka 6C 78-400 Szczecinek, zgodnie z umową nr 225/2021 z dnia 6 grudnia 2021 r., która została zawarta na okres od 03.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Koszt odbioru, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych z posesji zamieszkałych wynosi: 1 109 990,31 zł.

4. Liczba mieszkańców.

- a) liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2021r. – 4894 osób,
- b) systemem objęto 3770 osób w tym :
 - ilość mieszkańców deklarujących segregację odpadów komunalnych - 3770 osób,
 - ilość mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów komunalnych - 0 osób.
- c) liczba gospodarstw domowych z których zostały odebrane odpady komunalne - 1346

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6-12. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2022 roku w toku weryfikacji umów stwierdzono, że łącznie 69 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych posiada umowy na korzystanie z usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym: 13 umów zawarte z REMONDIS SANITECH Sp. z o.o. Poznań Oddział Barwice oraz 56 umów zawartych z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Szczecinku.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy.

Ogółem w 2022 r. na terenie gminy wytworzono odpady komunalne zmieszane w ilości 913,090 Mg z czego 731,220 Mg to odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych.

W gminie prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów, która przedstawia się wg. poniższego zestawienia:

lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów
1	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	4,300
2	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	3,980
3	15 01 07	Opakowania ze szkła	99,750
4	16 01 03	Zużyte opony	10,640
5	17 01 02	Gruz ceglany	1,220
6	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	2,050
7	17 03 80	Odpadowa papa	0,160
8	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,210
9	20 01 01	Papier i tektura	14,880
10	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,820
11	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (papier, tektura, tworzywa sztuczne, metale)	165,250
12	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	127,700
13	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	68,960

Masa odpadów o kodzie 19 05 99 przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych za 2022 rok wynosi **251,906** Mg. Odpady te zostały przekazane na składowisko odpadów innych niebezpieczne i obojętne w Zakładzie Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym.

Na terenie gminy odpady problemowe takie jak:

- zużyte baterie i małe akumulatory - zbierane są do pojemników wystawionych w szkołach, punktach handlowych i w budynku Urzędu Miejskiego. Koordynatorem jest Urząd Miejski;
- przeterminowane leki - zbierane są do pojemników wystawionych w dwóch aptekach na terenie Białego Boru;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny mieszkańcy oddają podczas organizowanych zbiórek łącznie z odpadami wielkogabarytowymi;
- akumulatory – zakład napraw samochodów podczas zakupu nowego akumulatora odbiera zużyty;
- opony – posiadacze zużytych opon przekazują je bezpośrednio uprawnionym podmiotom, które oferują swoją usługę w zakresie ich odbioru; lub przekazano podczas zbiórki odpadów wielkogabarytowych

Działania edukacyjno-ekologiczne prowadzone na terenie gminy w 2022 r.

Działania edukacyjno-ekologiczne przeprowadzone zostały w Przedszkolu Miejskim w Białym Borze, Szkole Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Białym Borze, Szkole Podstawowej im. J. Tuwima w Drzonowie, Szkole Podstawowej nr 2 w Białym Borze, Zespole Szkół nr 7 w Białym Borze oraz w I Liceum Ogólnokształcącym im. Tarasa Szewczenki w Białym Borze.

Tematy z edukacji ekologicznej realizowane były w ramach zajęć z biologii, przyrody, geografii oraz godzin wychowawczych. Celem pogadanek było też podniesienie zakresu wiedzy młodych ludzi odnośnie szkodliwości następstw spalania odpadów w paleniskach domowych, troska o ochronę środowiska w którym żyjemy. Działania prowadzone były w sposób ciągły i nie wymagały nakładów finansowych.

Działania edukacyjno-ekologiczne przeprowadzone zostały na terenie całej gminy. W 2022 roku zostały rozesłane ulotki wszystkim mieszkańcom Gminy Białý Bór celem edukacji na temat prawidłowego segregowania odpadów komunalnych. Przeprowadzono akcję sprzątanía świata na terenie gminy Białý Bór, plakaty dotyczące przeprowadzenia w/w akcji zostały rozesłane do wszystkich sołectw oraz szkół znajdujących się na terenie Gminy.

Pracownicy samorządowi zorganizowali akcję sprzątanía świata, uprzątnięto teren wokół jeziora w Białym Borze.

Mieszkańcy gminy mają umożliwione korzystanie z aplikacji EcoHarmonogram, dzięki której nie tylko mają informację o terminie wywozu odpadów, ale również informacje na temat prawidłowej segregacji.

Na stronie Gminy Białý Bór została umieszczona informacja dotycząca Kampanii "Plastik nie do pieca - piec nie do plastiku".

W 2022 roku dla wszystkich mieszkańców sołectw Gminy Białý Bór zostały zorganizowane konkursy "Serce za nakrętki", które miały na celu uświadczenie mieszkańcom potrzeby selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zwycięskie sołectwa w wyniku konkursu otrzymały kolejne "Metalowe Serce na nakrętki".

7. Osiągnięte poziomy recyklingu.

1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: - 0 % (nie uwzględniono odpadów poddanych bezpośredniemu kompostowaniu na posesjach mieszkańców. Gmina nie prowadzi takiej statystyki).
2. Poziom recyklingu, przygotowanie do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy: - 25,23%.

IV. Opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r.

Wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Białý Bór, zobowiązani zostali do wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodnie z ustaleniami zawartymi w uchwale nr XXV/187/2021 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 25 lutego 2021r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty od nieruchomości zamieszkałych, która obowiązywała za okresy od stycznia do lutego 2022 r. oraz zgodnie z ustaleniami zawartymi w uchwale nr XXXVI/269/2022 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 19 stycznia 2022r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty od nieruchomości zamieszkałych, która obowiązywała od 1 marca 2022r.

Właściciele domków letniskowych zobowiązani zostali do wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodnie z uchwałą nr XII/88/2019 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 27 listopada 2019r. w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe wykorzystywane jedynie przez część roku

Deklarowaną kwotę należało wpłacać do 15-go dnia każdego miesiąca (za dany miesiąc). Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty, na terenie naszej gminy zostały przyjęte następujące stawki opłat:

W okresie od 1 stycznia do 28 lutego 2022r. obowiązywały stawki:

- a) 24,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata za odpady komunalne zbierane w sposób selektywny,

- b) 48,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata podwyższona za nie wykonywanie obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W okresie od 1 marca do 31 grudnia 2022r. obowiązywały stawki:

- a) 28,00,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata za odpady komunalne zbierane w sposób selektywny,
b) 56,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata podwyższona za nie wykonywanie obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe wykorzystywane jedynie przez część roku, , na terenie naszej gminy zostały przyjęte następujące ryczałtowe stawki płatne za cały rok w terminie do 15 lipca danego roku:

- 1) 169,30 zł rocznie, jeżeli odpady są zbierane i odbierane są w sposób selektywny;
2) 338,60 zł rocznie , jeżeli odpady nie są zbierane i odbierane są w sposób selektywny.

Przypis opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniósł 1 228 092,96 zł. Na poczet opłaty wpłacono: **1 188 013,33 zł**. Zaległości na dzień 31.12.2022 r. wyniosły **211 779,53 zł**.

Pracownik Urzędu Miejskiego obsługujący system gospodarki odpadami komunalnymi na bieżąco aktualizuje bazę gospodarstw domowych, które są zobowiązane do gospodarowania wytworzonymi odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującym prawem miejscowym.

V. Koszty obsługi systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Biały Bór w okresie od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r.:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wydatki ogółem	1 201 293,64
a	odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	1 109 990,31
b	tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	4 435,60
c	obsługi administracyjnej tego systemu	80 177,73
d	edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.	6 690,00
2	RAZEM WYDATKI 2022 ROKU	1 201 293,64
3	Zadeklarowane przez mieszkańców opłaty	1 228 092,96
4	Wpłaty mieszkańców	1 188 013,33
5	Zaległość mieszkańców na 31.12.2022	211 779,53
6	Ile gmina dołożyła w 2022 roku do realizacji tzw. "Ustawy śmieciowej" (wiersz 2-4) bez uwzględniania zaległości za 2021 rok	13 280,31

Oплата została naliczona na podstawie złożonych przez mieszkańców deklaracji. Łącznie mieszkańcy zadeklarowali, że za okres od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku wpłacą do gminy kwotę 1 228 092,96 zł. Jednak rzeczywistych wpłat było mniej, bo wpłynęło **1 188 013,33 zł**,

Porównując zatem dochody, jakie uzyskala gmina w 2022 roku, po odjęciu wydatków jakie musiała ponieść w 2022 roku, to jasno należy podkreślić, że gmina musiała dołożyć z innych środków kwotę **13 280,31 zł**. A zatem gmina nie zarabia na tym zadaniu, ale ponosi jeszcze dodatkowe koszty. **W ramach windykacji wysłano 436 upomnień na kwotę 107 816,24 zł**

ILOŚĆ mieszkańców deklarujących segregację odpadów - 3770 osób

ILOŚĆ mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów - 0 osób

RAZEM ilość mieszkańców objętych systemem - 3770 osób

GOSPODARSTW DOMOWYCH objętych systemem - 1346

OGÓŁEM odebrano zmieszanych z posesji zamieszkałych 731,220 Mg odpadów tj. 731220 kg.

NALICZONE należności (zadeklarowane wpływy) za okres od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku wynosiły **1 228 092,96 zł** (osoby fizyczne oraz osoby prawne tj. Spółdzielnie Mieszkaniowe i Wspólnoty Mieszkaniowe)

WPŁYWY z opłat mieszkańców w 2022 r. - 1 188 013,33 zł

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od jednego mieszkańca:

1 201 293,64 zł: 3770 osób = 318,65 zł.

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od 1 gospodarstwa domowego:

1 201 293,64 zł : 1346 gosp. domowe = 892,49 zł.

KOSZT odbioru 1 kg odpadów komunalnych: 1 201 293,64 zł : 731220 kg = 1,64 zł.

ILOŚĆ odebranych odpadów komunalnych w kg. w przeliczeniu na 1 osobę:

731220 kg : 3770 = 193,96 kg.

W stosunku do 2020 r. ilość odebranych odpadów w kg. w 2021 r. w przeliczeniu na 1 osobę uległa zwiększyła o 5,80 kg.

VI. Wyposażenie mieszkańców w pojemniki do segregacji.

W ramach systemu wyposażono wszystkich mieszkańców w pojemniki i worki do zbierania odpadów komunalnych zarówno zmieszanych jak i segregowanych.

Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach 120 litrowych lub 240 litrowych w zabudowie jednorodzinnej miasta i wsi oraz odbierane w systemie „odbioru bezpośredniego”. Natomiast w rejonach zabudowy wielorodzinnej odpady gromadzone są w pojemnikach 1100 l w systemie „donoszenia” – głównie na osiedlach i w miejscach użyteczności publicznej. Wywóz odpadów odbywał się śmieciarkami do instalacji przetwarzania odpadów w Wardyniu Górnym.

Podsumowanie

Oceniając obecny stan gospodarki odpadami na terenie Gminy Biały Bór należy zwrócić uwagę na kilka aspektów:

1. Objęcie systemem 100 % mieszkańców wytwarzających odpady komunalne jest dosyć trudne z uwagi na: - zmiany miejsc zamieszkania - zmiany liczebności osób zamieszkujących dane

gospodarstwa domowe, co powoduje konieczność aktualizacji złożonych deklaracji lub też celowe zaniżanie ilości osób w gospodarstwach domowych, aby uniknąć wyższych opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

2. Jednym z podstawowych warunków właściwej gospodarki odpadami w Gminie Biały Bór jest włączenie się do udziału w jego realizacji wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa oraz związaną z tym wszechstronną edukacją ekologiczną. Właściwie realizowane przedsięwzięcia edukacyjne przyczyniają się docelowo do ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

3. Tak zwane „dzikie wysypiska” utworzone w poprzednich latach wykazywały negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze, wobec czego zostały zlikwidowane w latach poprzednich. Obecnie na terenie gminy brak występowania dzikich wysypisk. Były one elementem zaburzającym krajobraz i stanowiły zagrożenie dla czystości zasobów wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb wobec czego na bieżąco monitorowane jest występowanie takiego zjawiska.

4. Gmina podjęła działania związane z utworzeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK) w Wardyniu Górnym takich jak np.: stare odbiorniki radiowe i telewizyjne, drukarki, przeterminowane farby i lakiery syntetyczne, świetlówki, odpady wielkogabarytowe itp., do którego osoby fizyczne mogłyby bezpłatnie je przekazywać.

W świetle powyższej analizy stwierdzić należy, że aby możliwa była realizacja przyjętych założeń w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, konieczna jest systematyka, rzetelność i konsekwencja we wspólnym działaniu zarówno mieszkańców, jak też służb komunalnych i pracowników administracyjnych gminy.

Sporządziła:

Insp. ds. gospodarki odpadami

Katarzyna Pleskaczewska

Zatwierdził:

Burmistrz Białego Boru

Paweł Stanisław Mikołajewski

Biały Bór, dnia 25 kwietnia 2023 r.